

ما همه برادریم

در موارد بسیاری پیش می‌آید که شیعه و سنی در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند.

همشهری دو - محمد مجد: در موارد بسیاری پیش می‌آید که شیعه و سنی در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند.

مهم‌ترین مورد آن حج است که شیعیان به مکه و مدینه می‌روند و در جمع کثیری از اهل سنت قرار می‌گیرند یا در بسیاری از شهرهای کشور خودمان، اهل تسنن ساکن هستند و ممکن است ما به این شهرها سفر کنیم یا مدتی در این شهرها اقامت کنیم. به طور کلی همین ابتدای کار باید بدانید که وحدت بین مسلمانان و پرهیز از تفرقه یک امر واجب است و ایجاد اختلاف و تفرقه بین مسلمانان که به نفع دشمنان و به نفع استکبار جهانی و صهیونیسم باشد، حرام محسوب می‌شود. همه هم باید این مسئله را مراعات کنند. در این مسئله فرقی ندارد که مقلد چه کسی باشید چرا که به فتوای همه مراجع معظم تقلید و کارهایی که بر ما واجب نیست، اگر انجام دادند موجب سوءاستفاده دشمنان علیه مکتب اهل بیت (ع) شود تا به پیروان این مکتب توهین کنند یا موجب اختلاف بین مسلمانان باشد، جایز نیست.

نماز جماعت با اهل سنت

حکم کلی: احکام نماز اهل سنت در بسیاری از موارد با احکام شرعی ما تفاوت دارد؛ مثلاً تکتف به معنای دست بسته نماز خواندن است که آنها قائل به آن هستند. خوب حالا با این شرایط می‌توانیم در نمازهای جماعت به اهل سنت اقتدا کنیم و آیا این نماز برای ما کفایت می‌کند؟ براساس حکم کلی، اقتدا به اهل سنت برای رعایت وحدت اسلامی جایز است و اگر حفظ وحدت، مقتضی انجام کارهایی باشد که آنها انجام می‌دهند، نماز صحیح است و برای شما کفایت می‌کند حتی اگر سجده بر فرش و مانند آن باشد؛ اما تکتف (دست بسته نماز خواندن) در نماز جایز نیست، مگر اینکه ضرورت، آن را اقتضا کند.

سؤال: برادران اهل سنت در ایام حج یا غیرآن، نماز مغرب را قبل از اذان مغرب می‌خوانند، آیا اقتدا به آنان و اکتفا به آن نماز صحیح است؟

معلوم نیست که آنان نماز را قبل از وقت بخوانند، ولی اگر مکلف به داخل شدن وقت نماز یقین ندارد، نمی‌تواند نماز بخواند، مگر آنکه رعایت وحدت، آن را اقتضا کند که در این صورت شرکت در نماز جماعت آنان و اکتفا به آن اشکال ندارد.

سؤال: محل کار من در یکی از مناطقی است که اکثر ائمه جمعه و جماعات آنجا از اهل سنت هستند، اقتدا به آنها چه حکمی دارد و آیا غیبت آنها جایز است؟

مشارکت با آنان در نماز جمعه و جماعتشان از جهت حفظ وحدت اشکال ندارد و از غیبت باید پرهیز شود.

ازدواج با اهل سنت

موقعیت ازدواج با اهل سنت هم ممکن است برای دختر و پسر شیعه به وجود بیاید. این موضوع شامل یک حکم کلی می‌شود که حجت الاسلام والمسلمین فلاح زاده درخصوص آن می‌گوید: «ازدواج مسلمانان با یکدیگر اگر مفسده‌ای نداشته باشد اشکالی ندارد، اما اگر مفسده داشته باشد، حتی هم‌مذهب هم باشند، جایز نیست».

نکته: آنچه در این زمینه در احکام شرعی به آن پرداخته شده مربوط به ازدواج با غیرمسلمان است. ازدواج مرد مسلمان به طور موقت با زن‌های اهل کتاب اشکالی ندارد اما ازدواج دائم با زنان غیرمسلمان صحیح نیست. زنان مسلمان هم مطلقاً نمی‌توانند با مردان غیرمسلمان ازدواج کنند.

حرمت برخی از مجالس

برخی‌ها اقدام به برگزاری مجالس لعن برای توهین به مقدسات اهل سنت می‌کنند. حجت الاسلام والمسلمین فلاح زاده در این زمینه می‌گویند: «مقام معظم رهبری بارها فرموده‌اند که به مقدسات سایر مذاهب توهین نکنید. بنابراین باید از این کار پرهیز

کرد و نکته جالب توجه اینجاست که برخی می‌گویند در مجالس خصوصی اشکالی ندارد که لعن بگوییم؛ درحالی‌که حضرت آقا قید زده‌اند که مجلس عمومی باشد یا خصوصی، بلکه به‌طور کلی فرموده‌اند که به مقدسات سایر مسلمانان یعنی سایر فرق اسلامی توهین نکنید. حضرت آقا در جایی فرموده‌اند: آن شیعه‌ای هم که از روی نادانی و غفلت یا گاهی از روی غرض - این را هم سراغ داریم و افرادی را هم از بین شیعیان می‌شناسیم که فقط مسئله‌شان مسئله نادانی نیست، بلکه مأموریت دارند برای اینکه ایجاد اختلاف کنند - به مقدسات اهل سنت اهانت می‌کند، عرض می‌کنم رفتار هر دو گروه حرام شرعی و خلاف قانونی است.» بنابراین توهین به مقدسات سایر مذاهب اسلامی به‌نظر رهبر معظم انقلاب حرام شرعی است.

سؤال: تکلیف ما در برخورد با شیعیانی که اصرار به تفرقه‌افکنی میان مسلمانان را دارند چیست؟

تفرقه بین مسلمانان کاری حرام توهین به مقدسات سایر مسلمین هم حرام است. فعل حرام، منکر است و نهی از منکر هم واجب است؛ اما با وجود شرایط و مراعات مراتب.

احکام متفرقه

خیلی از شیعیان در منطقه‌ای زندگی می‌کنند که اهل سنت حضور دارند. خب وظیفه ما نسبت به شرکت در مراسمی مثل نماز میت، مجلس ترحیم و مراسم جشنی که از طرف اهل سنت برگزار می‌شود چیست؟ رهبر معظم انقلاب در این زمینه فرموده‌اند که شرکت در نماز و مراسم آنها برای حفظ وحدت اسلامی اشکال ندارد و آنچه مؤثر در فشرده‌شدن صفوف مسلمانان شود، مطلوب و احیاناً لازم است.

رفت‌وآمد و نشست و برخاست با اهل سنت هم ممکن است در موقعیتی برای شیعیان به‌وجود بیاید. نکته مهم در این زمینه این است که حفظ عقاید حق واجب است. گاهی وقت‌ها اصلاً رفت‌وآمد اثر مطلوب دارد، یعنی جنبه امر به معروف و نهی از منکر دارد؛ افزون بر اینکه اگر آنها از ارحام نسبی هستند، از آن جهت که قطع رحم حرام است، قطع ارتباط کامل با آنها هم جایز نیست بلکه باید ارتباط برقرار باشد.

خوردن گوشت ذبح‌شده توسط مسلمانان از هر فرقه‌ای که باشند -البته فرق شناخته شده- اشکالی ندارد و حلال و پاک است.

اگر میت شیعه را براساس فقه اهل سنت غسل و کفن کنند کفایت می‌کند؟ مقام معظم رهبری در پاسخ به این سؤال گفته‌اند که اگر تمامی شرایط شرعی فقه شیعه مراعات شود و تقیه در میان نباشد، فی نفسه مانع ندارد.